

Fiche 7: Mededeling over een nieuwe kaderstrategie voor meertaligheid

Titel:

Mededeling van de Commissie aan de Raad, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Een nieuwe kaderstrategie voor meertaligheid"

Datum Raadsdocument: 24 november 2005
Nr Raadsdocument: 14908/05
Nr. Commissiedocument: COM(2005) 596
Eerstverantwoordelijk ministerie: OCW i.o.m. FIN, BZ en BZK

Behandelingstraject in Brussel: Onderwijscomité, Onderwijs, Jeugd en Cultuur Raad (planning nog niet bekend).

Achtergrond, korte inhoud en doelstelling van het voorstel:

Het voorstel sluit aan bij het actieplan 2004-2006 "Het leren van talen en taalverscheidenheid bevorderen", een mededeling van 24 juli 2003, nummer COM(2003) 449 definitief.

Het voorstel van de Commissie heeft drie doelstellingen:

1. bevordering van het leren van talen en promotie van taalverscheidenheid;
2. stimuleren van een gezond meertalig economisch stelsel;
3. burgers in hun eigen taal toegang geven tot wetgeving, procedures en informatie van de Europese Unie.

Om de eerste twee doelstellingen te bereiken, richt de Commissie zich vooral op het talenonderwijs en talenonderzoek met activiteiten die aansluiten bij het lopende beleid. De van de lidstaten gevraagde activiteiten betreffen vrijwel alleen het talenonderwijs. Het gaat daarbij om het opstellen van nationale plannen om meertaligheid te bevorderen, bezinning op het vroeg vreemdetalenonderwijs, het bevorderen van tweetalig onderwijs, herziening van de opleidingen tot talendocent in het licht van het European Profile for Language Teacher Education, en heroverweging van de trainingsprogramma's op universiteiten voor studenten in talige beroepen. Deze activiteiten werden eerder voorgesteld in het kader van bovengenoemd actieplan.

Voor het bereiken van de derde doelstelling worden alleen activiteiten van de Commissie opgevoerd. Deze liggen deels in het verlengde van huidige activiteiten, zoals de verdere ontwikkeling van instrumenten voor meertalige communicatie en de ondersteuning van opleidingen tot tolk/vertaler. Ook gaat de Commissie meer informatie verschaffen over meertaligheid. Verder wil de Commissie seminars op hoog niveau organiseren in de lidstaten, gericht op onder meer journalisten.

Wezenlijk nieuw zijn de volgende activiteiten:

- de oprichting van een High Level Group on Multilingualism om de Commissie te adviseren en vorderingen in de lidstaten te analyseren;
- de organisatie van een ministersconferentie in 2007 om lidstaten in staat te stellen hun vorderingen te presenteren;
- het opstellen van een nadere mededeling met een veelomvattende benadering van meertaligheid, dit op basis van de rapporten van de lidstaten en het advies van de High Level Group.

Hiermee wil de Commissie in ieder geval de vorderingen in de lidstaten monitoren, zowel hun antwoord op het Europese actieplan voor het leren van talen als hun antwoord op deze mededeling.

Rechtsbasis van het voorstel: n.v.t., het betreft een mededeling.

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement : n.v.t.

Instelling nieuw Comitologie-comité: n.v.t.

Subsidiariteit en proportionaliteit:

Subsidiariteit: strikt genomen niet van toepassing, het betreft een mededeling. Voor zover tot een beoordeling dient te worden overgegaan, luidt het oordeel: negatief:

- de bevordering van meertaligheid kan door optreden van de lidstaten worden geregeld;
- weliswaar heeft de Europese Raad zich uitgesproken voor beheersing door iedere Europeaan van twee talen naast de eigen taal, maar dit betreft een aansporing; lidstaten zijn en blijven zelf verantwoordelijk voor de inhoud van hun onderwijsbeleid;
- daar komt bij dat onderwijsinstellingen in Nederland afhankelijk van het onderwijstype een zekere tot grote mate van autonomie hebben.

Proportionaliteit: strikt genomen niet van toepassing, het betreft een mededeling. Voor zover tot een beoordeling dient te worden overgegaan, luidt het oordeel: negatief:

- er is al besloten tot ontwikkeling van een Europese talenindicator, waarmee de vorderingen in de lidstaten op het gebied van het leren van talen op hoofdlijnen kunnen worden gevolgd;
- met de activiteiten van de High Level Group, de organisatie van de voorgestelde ministersconferentie en het opstellen van een nadere mededeling lijkt de Commissie zich tot in detail te willen gaan bemoeien met het onderwijs in de lidstaten.

Consequenties voor de EU-begroting:

De voorgestelde activiteiten worden gefinancierd viaerschikking in bestaande communautaire programma's, zoals Socrates en Leonardo en vanaf 2007 Een Leven Lang Leren. Er zijn geen extra uitgaven mee gemoeid.

Financiële, personele en administratieve consequenties voor de rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger: geen.

Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving/beleid, (informatie over het inschakelen van nationale agentschappen / zelfstandige bestuursorganen e.d., implementatie en uitvoering, notificatie en handhaving en/of sanctionering): n.v.t.

Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen) dan wel voorgestelde datum inwerking treding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: n.v.t.

Consequenties voor ontwikkelingslanden: geen.

Nederlandse belangen en eerste algemene standpuntbepaling:

De onderhavige mededeling van de Commissie over meertaligheid ligt in het verlengde van haar actieplan 2004-2006 voor het leren van talen en bevorderen van taalverscheidenheid (zie onder 8). Hierin nodigde de Commissie de lidstaten uit om een eigen actieplan op te stellen. Vanwege het grote belang van de beheersing van vreemde talen voor Nederland gaf de Minister van OCW daaraan gehoor. Bij brief van 10 november 2005, briefnummer 2005/47742, stuurde zij een Nederlands activiteitenprogramma moderne vreemde talen naar de Tweede Kamer. Het wordt nu vertaald en zal aan de Commissie worden aangeboden. In 2007 wordt over de resultaten verslag uitgebracht.

OCW gaat naar aanleiding van deze mededeling geen extra activiteiten ondernemen. Nederland onderschrijft het belang van talenkennis. Daarom is ook een nationaal activiteitenprogramma geformuleerd. Hierbij zette Nederland in op die maatregelen die in de nationale context het meest opportuun zijn, zoals een verdere versterking van het onderwijs in de buurtalen Duits en Frans. Onderwijsbeleid is immers een nationale aangelegenheid.

Nederland begrijpt dat de Commissie zich op de hoogte wil stellen van bepaalde ontwikkelingen in de lidstaten. Daartoe wordt nu een Europese talenindicator ontwikkeld. Nederland zal de Commissie op eigen initiatief in 2007 ook berichten over de resultaten van zijn activiteitenprogramma.

Nederland kant zich tegen de reikwijdte van deze mededeling. Zo is het geen voorstander van oprichting van een High Level Group die de Commissie moet helpen de vorderingen in de lidstaten te volgen. Die procedure is een te ver gaande bemoeienis met het beleid van de lidstaten. Nederland zal zich bij behandeling van dit voorstel dan ook verzetten tegen het oprichten van een High Level Group. Evenmin ziet het de noodzaak van een nadere mededeling op dit terrein. Een eventuele ministersconferentie over dit onderwerp zou zich moeten beperken tot het presenteren van eigen waardevolle praktijken en kennisnemen van die in andere lidstaten.